

Коваль Любомила

асистент

Національний університет «Львівська політехніка»

м. Львів, Україна

ДИНАМІКА ЗМІН ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасній українській періодиці, якщо йде мова про стан промисловості, то практично всі аналітики й експерти згадують про критичний стан підприємств, про відсутність підтримки держави, про недосконалість законів та тягар податкового навантаження. Тож потрібно запропонувати конкретні дії, почати із вдосконалення або оновлення, приймати конструктивні управлінські рішення, не слід уникати потрібних змін. Звідси виникає необхідність сильної управлінської позиції, чіткого стратегічного бачення, оцінювання поточних та перспективних можливостей підприємства, тобто його економічного потенціалу.

Найповніше описати динаміку змін економічного потенціалу підприємства з врахуванням прийнятих управлінських рішень можна за допомогою життєвого циклу функціонування підприємства. Традиційно життєвий цикл підприємства прийнято подавати у вигляді динаміки виходу (результату) у часі, в ролі якої може виступати обсяг виробництва, виручка або фінансовий результат у вигляді прибутку [1, с.145]. Траєкторією руху підприємства як системи виступає послідовна зміна його станів, яка зумовлює послідовну зміну економічного потенціалу.

Життєвий цикл підприємства починається від появи ідеї, її втілення та створення підприємства, і, відповідно, починає формуватись його економічний потенціал. Перейшовши пік розвитку незворотно виникає спад, проте доцільніше скоректувати траєкторію руху підприємства і забезпечити його оновлення та розвиток. Прийняті вчасно, на основі всебічного аналізу, управлінські рішення по оновленню чи зміні випуску продукту або перепрофілюванню діяльності можуть вплинути на траєкторію розвитку підприємства, на якісний стан економічного потенціалу. Базовим станам підприємства відповідають відповідно формування потенціалу, розвиток, гранична ефективність використання, падіння. При цьому потенціал попереднього етапу життєвого циклу визначає потенціал наступного етапу [2, с.68].

Згідно теоретичної позиції на початку своєї діяльності в підприємства дезорганізований стан, і економічний потенціал підприємства в стані невизначення, тому на цьому етапі вживаються необхідні заходи для виживання підприємства, що забезпечуються оперативним і тактичним управлінням. Водночас, такі заходи будуть успішними при одночасному визначенні довгострокових цілей розвитку підприємства. Наступний період відповідає етапу формування економічного потенціалу, під час якого важливим є формування потенціалу розвитку й забезпечення відповідності цілям. Період розвитку

характеризується швидким зростанням ефективності функціонуючого підприємства, ростом його економічного потенціалу. Динаміку змін потенціалу відобразить зіставлення темпів зміни стану ресурсного потенціалу та ефективності його використання. Якщо темпи зростання ресурсного потенціалу такі ж високі як темпи результативних показників його використання, або перевищують їх, це означатиме недостатню увагу підтримці і розвитку потенціалу. Під час етапу стабільності утримується гранично стійке положення між ефективним використанням економічного потенціалу, організованістю та активністю його складових. Коли настає граничний стійкий стан, під впливом зовнішнього середовища виникає необхідність створення нової структури економічного потенціалу. Завдання управлінців на даному етапі полягають у визначенні моменту корінних перетворень, пов'язаних з переходом у новий якісний стан. При типовому циклі функціонування підприємства настає етап спаду ефективності, і, відповідно, падіння економічного потенціалу підприємства. Вчасно прийняті управлінські рішення можуть змінити типovu траєкторію і економічний потенціал підприємства набере нових рис розвитку. Зміну траєкторії функціонування можна запропонувати вітчизняним підприємствам автомобілебудування. Ситуація в цій галузі не вселяє оптимізму, так, за попередніми даними Всесвітньої організації автовиробників, Україна за підсумками I півріччя 2015 р. опинилася на останньому місці за обсягами автовиробництва серед країн, що виробляють транспортні засоби. За цей період країна досягла найбільшого падіння обсягів випуску – аж 90%, випустивши 2289 легкових автомобілів [3].

Проте автовиробники мають можливість набути нових обрисів розвитку. Однозначно, наші підприємства відстають в цій галузі, не зможуть наздогнати лідерів. Зате можуть зайняти свою нішу в галузі, яка формується – виробництво електромобілів. Використати існуючу базу, вчасно перепрофілювати діяльність і вміло спрямувати напрям розвитку забезпечуватиме ефективне використання потенціалу та його ріст. Для цього необхідно посилити складові економічного потенціалу: людський, який враховує управлінський та кадровий, інноваційний, що відображає міру готовності до реалізації та впровадження інноваційного проекту, та виробничий, який враховує ресурси та засоби виробництва, інформаційний, який характеризує результати інтелектуальної праці, наукомісні технології, та фінансовий, який є матеріальною основою впровадження нового продукту. Так, у нашій країні є достатньо підготовлених інженерів, добувається метал, і головне - наша країна має одні з найбільших запасів літію, який використовується для виготовлення акумуляторів для електромобілів. Крім того, сьогодні активно обговорюється зниження податкового навантаження на електромобілі. Наші автомобілебудівні підприємства мають всі умови для того, щоб стати лідерами в цій галузі в момент формування виробництва.

Кожному підприємству, яке хоче втримати свої позиції і ставить собі за мету досягнення бажаних цілей, необхідно аналізувати внутрішнє і зовнішнє середовище, при виявленні ознак спаду діяльності – шукати нові можливості та приймати альтернативні рішення, тоді можна зберегти свої ринкові позиції та розвивати економічний потенціал.

Список використаних джерел

1. Касьянова Н.В. Управління розвитком підприємства на основі кумулятивного підходу: концепція, моделі та методи: моногр. / Н.В.Касьянова. – НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк: СПД Купріянов В.С., 2011. – 374 с.
2. Отенко І.П. Аналіз та оцінка стратегічного потенціалу підприємства / І.П. Отенко, Л.М. Малярець, Г.А. Іващенко. – Харків : ХНЕУ, 2007. – 347 с.
3. Україна в цифрах : 7-11 вересня (Бізнес-портал України) [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://uaprom.info/article/5975-ukrayina-cifrah-7-11-veresnya.html>

Ковтуненко Юрій

к.е.н., доцент

Осадча Олена

Одеський національний політехнічний університет

м. Одеса, Україна

ЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Економічний аналіз є найефективнішим способом управління, основним елементом обґрунтування управлінських рішень. Економічний аналіз лежить в основі планування розвитку, діяльності та стратегічної тактики підприємств. З його допомогою, керівництво підприємства може приймати й обґрунтовувати як стратегічні та глобальні рішення, так і звичайні, буденні. Використовуючи різноманітні інструменти економічного аналізу, можна детально вивчити стан зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства, оцінити ефективність діяльності певного працівника, або ж штату в цілому, визначити конкурентне середовище і місце суб'єкта господарювання на конкурентному ринку.

Метою є визначення теоретичних особливостей економічного аналізу та його ролі в існуванні та управлінні підприємством.

З моменту зародження підприємства як основного суб'єкта організації господарської діяльності, метою якого є отримання прибутку, кожен керівник не може не погодитись, що управління підприємством вимагає чіткого і ефективного координування щоденного розвитку и управління підприємством. На допомогу успішному управлінню суб'єкту господарювання розроблені методики комплексного аналізу діяльності підприємства, за допомогою яких є можливість вивчити ще з фундаментального рівня певні причинно-результативні показники діяльності того чи іншого напрямку діяльності підприємства.

Отримання обумовленого числа найбільш значущих показників, що визначають реальний стан підприємства та вказують на об'єктивну результативну сторону діяльності того чи іншого підприємства, є ключовою метою економічного